Palkansaajien tutkimuslaitos **VNS 1/2017 vp**
Vanhempi tutkija Ohto Kanninen

Ohessa vanhempi tutkija Ohto Kannisen lausuntoesitys asiasta VNS 1/2017 vp Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti.

Syrjäytymiseen on monia polkuja Suomessa. 1) Alhainen tekee työllistymisen vaikeaksi Suomessa, joten peruskoulun päättäneiden kouluttamiseen tulisi panostaa huomattavasti enemmän. 2) Ulosottojärjestelmä on Suomessa kansainvälisesti poikkeuksellisen tiukka velallista kohtaan ja aiheuttaa kohtuutonta inhimillistä kärsimystä sekä kannustinloukkuja. 3) Julkisen tukijärjestelmän byrokraattisuus käyttäjän näkökulmasta saattaa aiheuttaa syrjäytymistä. Tätä asiaa tulee tutkia mm. perustulokokeilla. 4) Suomen makrotalous on kohdannut kaksi valtavaa shokkia 25 vuoden aikana, mikä aiheuttaa työttömyyttä ja pidemmän päälle pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä. Makrotasapaino tulee jatkossa hoitaa paremmin.

Syrjäytyminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

7.3.2017

Ohto Kanninen

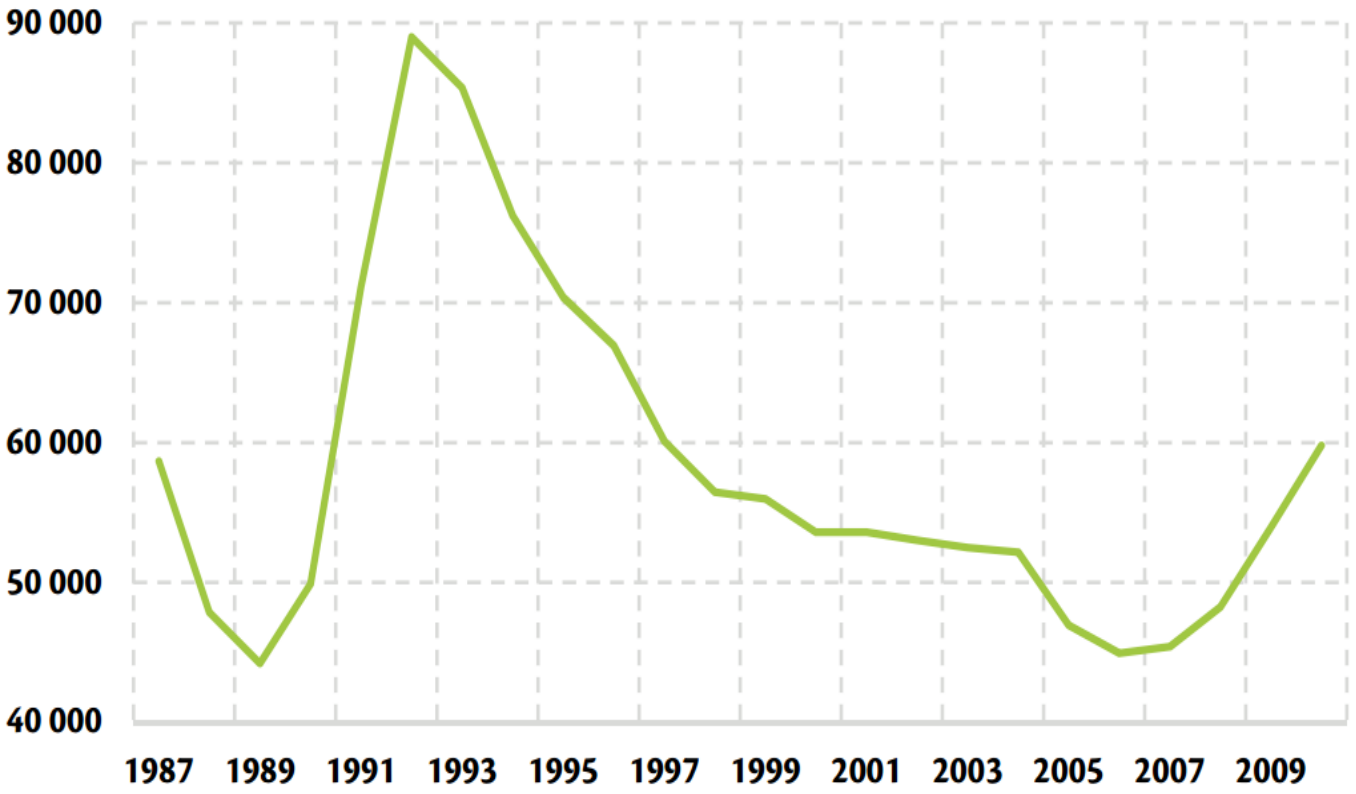
Palkansaajien tutkimuslaitos

Syrjäytymisen polkuja

1. Koulutuksen puute
2. Ylivelkaantuminen (ulosotto)
3. Järjestelmän kompleksisuus (byrokratialoukku)
4. Makroepätasapaino

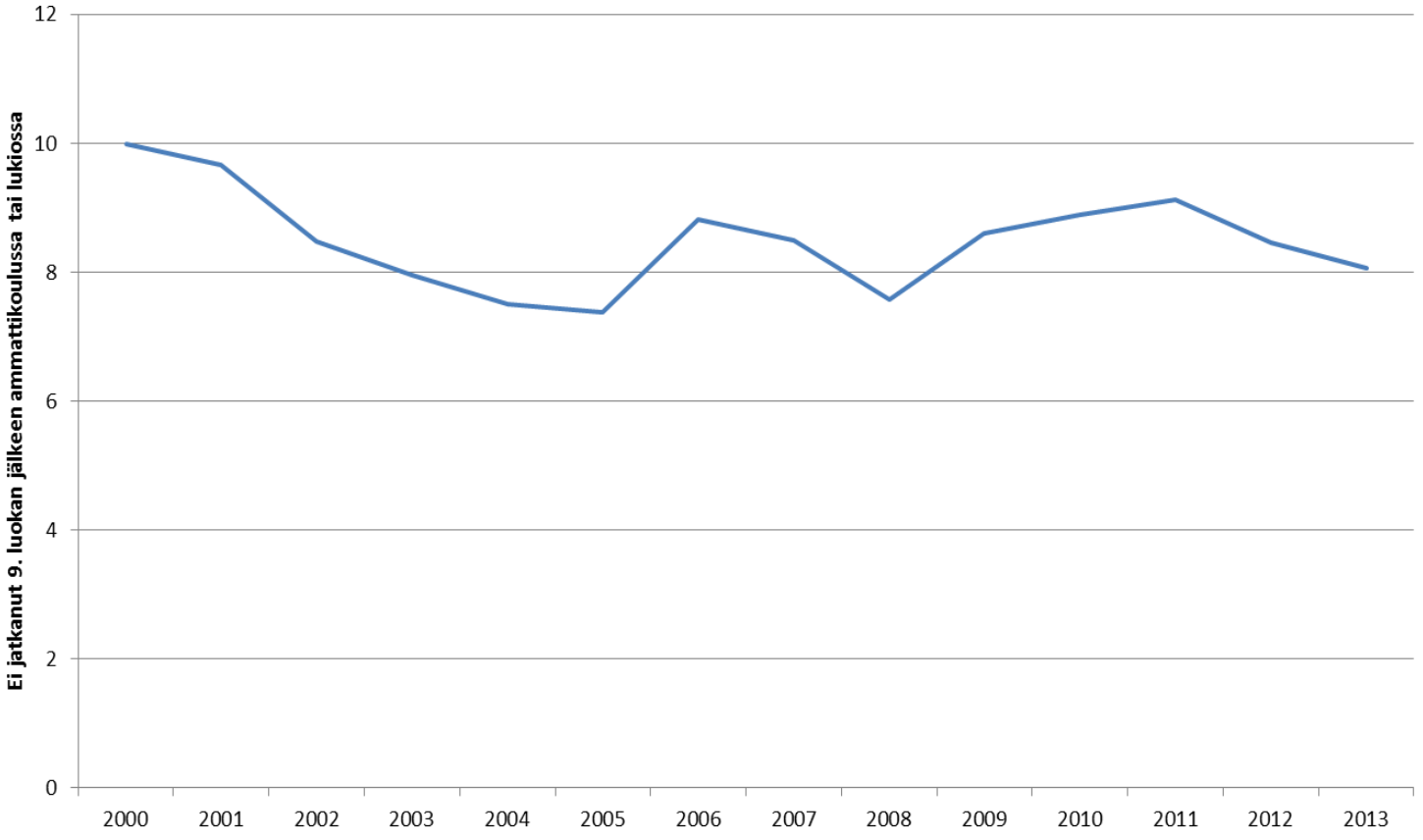
1. Koulutuksen puute

Vain peruskoulun suorittaneet syrjäytyneet 15–29 -vuotiaat vuosina 1987–2010, henkilöä

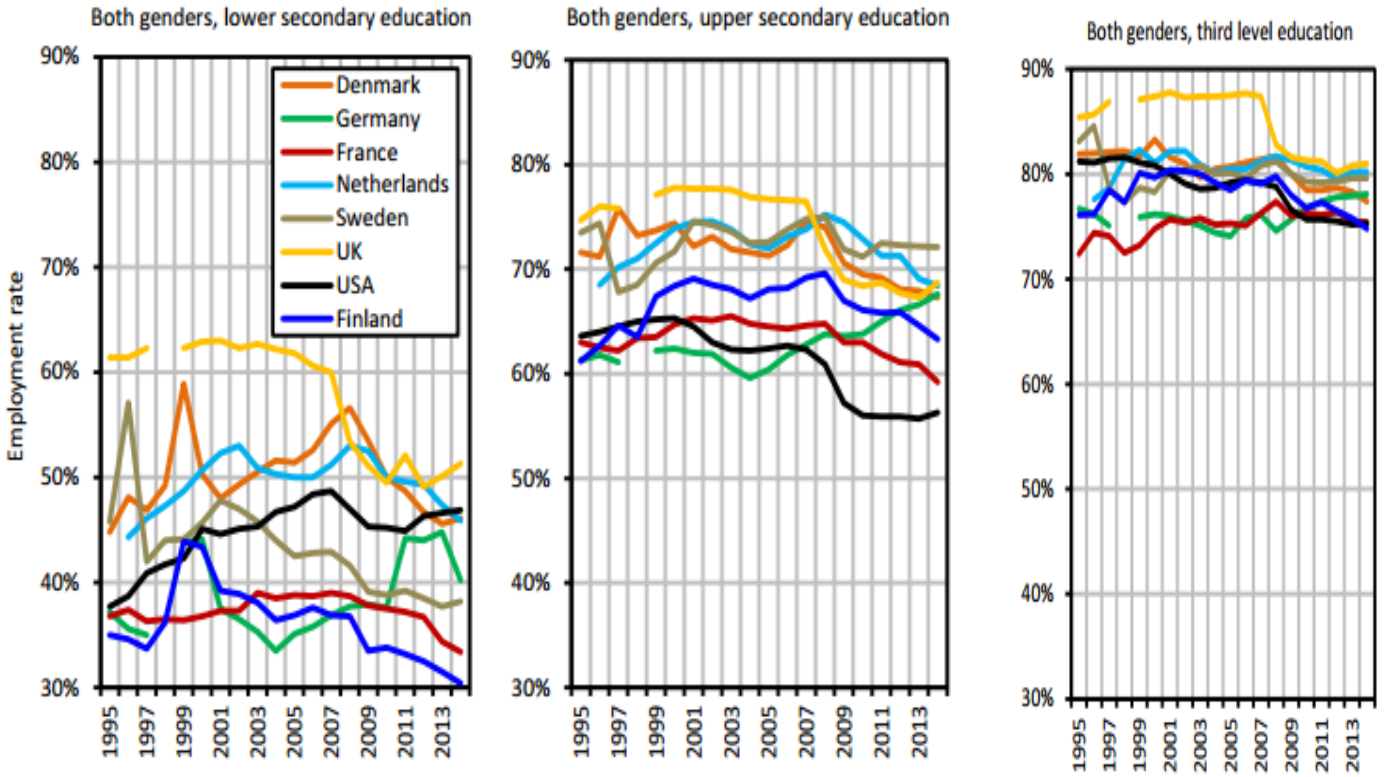
Syrjäytyneet: "Sellaiset työ- voiman ja opiskelun ulkopuoliset nuoret, joilla ei ole peruskoulun lisäksi muuta koulutusta."
Lähde: Myrskylä (2012)

1. Koulutuksen puute

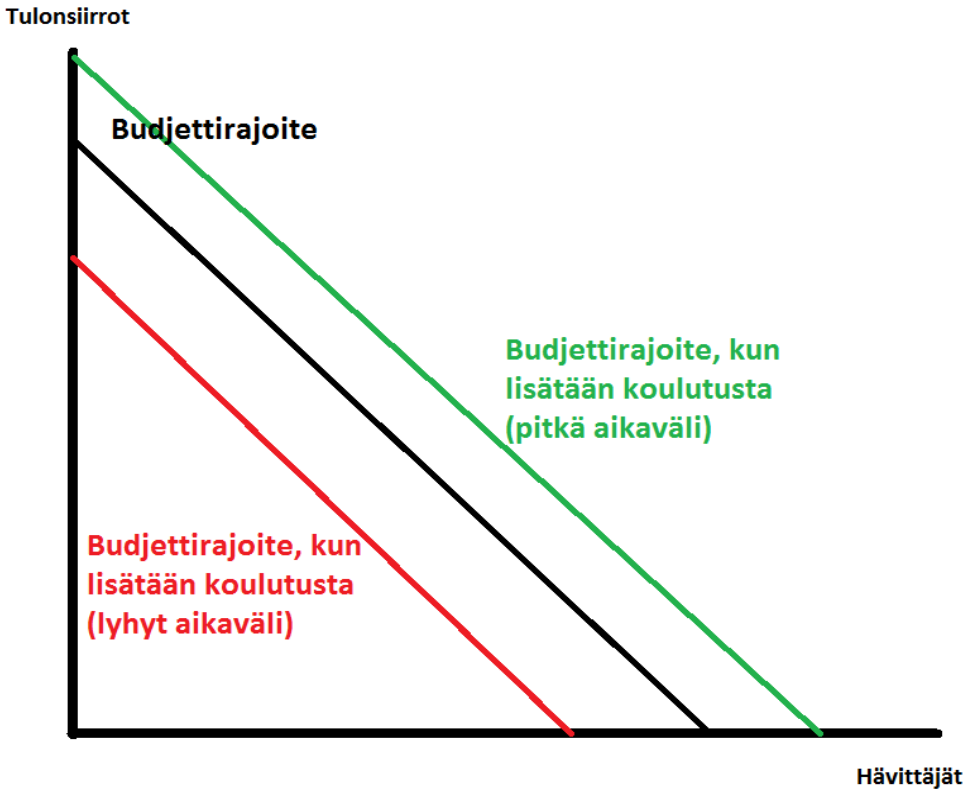
Lähde: Tilastokeskus

1. Koulutuksen puute

Lähde: *Talouspolitiikan arviointineuvoston vuoden 2016 raportti (2017)*

1.Koulutuksen puute

- Koulutus on edelleen tuottava sijoitus
  - Tuottavuus ja työllisyys kasvaa
  - Rikollisuus vähenee
  - Ei-rahalliset tuotot

2. Ylivelkaantuminen (ulosotto)

Rangaistus velkojen maksamatta jättämisestä

- jotta lainanantaja uskaltaa lainata
- jotta osa maksamatta jääneistä veloista saadaan jälkikäteen perittyä

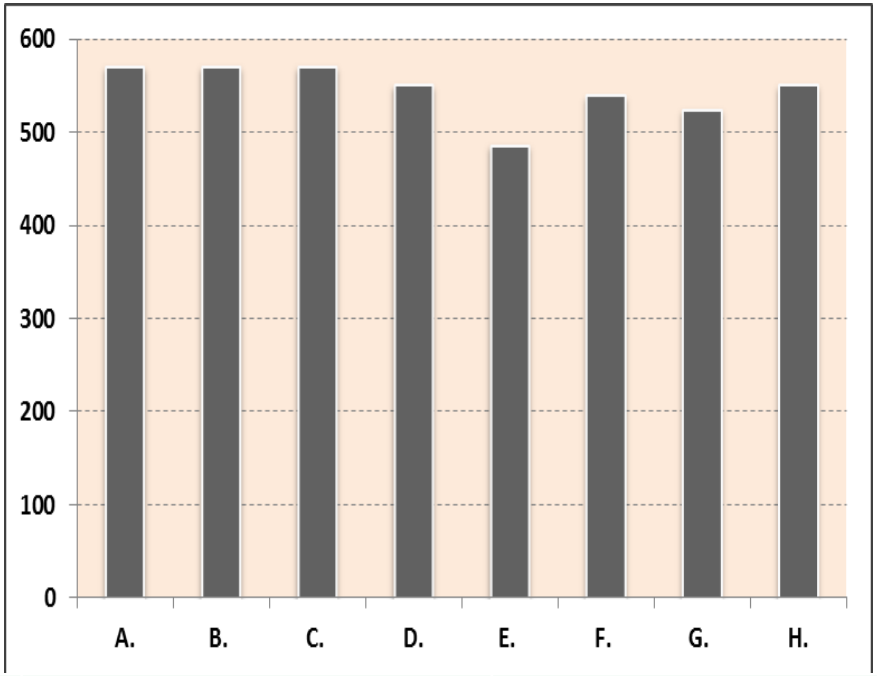
VS.

Suoja arvaamattomia shokkeja vastaan

- sosiaalivakuutus
- yleensä henkilökohtainen konkurssi

Ulosoton kestoja eräissä maissa:

- USA: 0/3-5 vuotta
- Saksa: 6 vuotta
- Suomi: 20 vuotta
    - Nostaa työllistymisveroasteen yli 100 % alle 2200/kk tuloilla

3. Byrokratialoukku

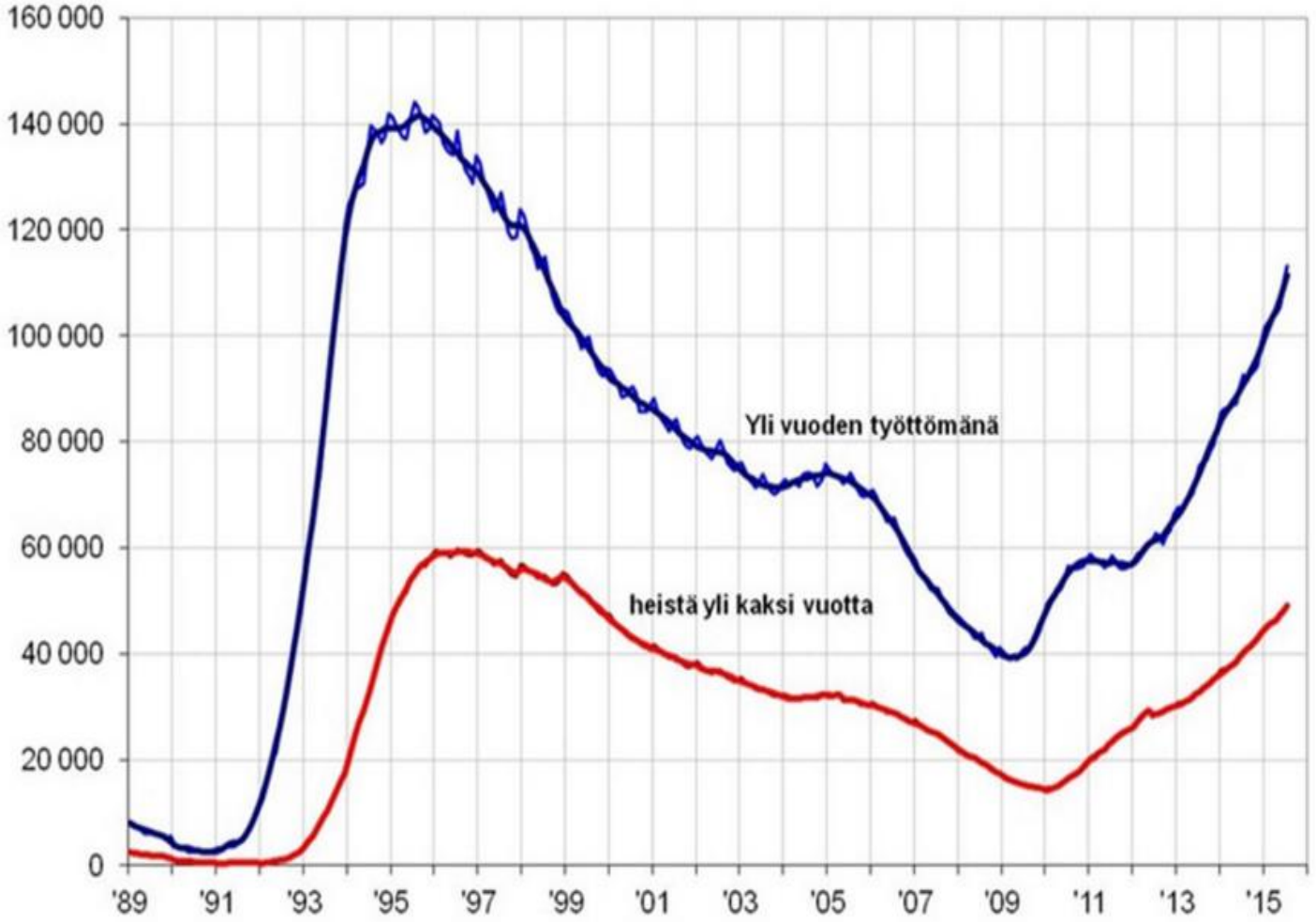
Järjestelmän monimutkaisuuden vaikutus tunnetaan huonosti

			e/kk (netto)	Saajien määrä*, 2015
A.	Sairauspäiväraha	23.93€/pv = 570€ /kk	570	700 292
B.	Kuntoutusraha		570	300 57
C.	Vanhempainpäiväraha (minimi)		570	900 162
D.	Työmarkkinatuki ja kotoutumistuki	32.68€/pv = 703€ / kk (netto n. 550€)	550	800 290
E.	Yksin asuvan toimeentulotuki		486	125 196
F.	Opintoraha & asumislisä	336.76€ + 201.60€ = 538.36€	538	100** 191
G.	Lastenhoidon tuet	341.27€ + 182.64€ = 523.91	524	900 145
H.	Yrittäjän starttiraha	32.80€/pv = 705.20€/kk (netto n. 550€)	550	?
Ei saa edellä mainittuja tukija (18-65-vuotiaat)				2 029 494

** Saajien määrän lähteenä pääsääntöisesti Kelan vuosikertomus 2015.*
*** Asumislisää saavien määrä*

Lähde: Markus Kanervan esitys (2016)

4. Makroepätasapaino

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Syrjäytymisen polkuja

1. Koulutuksen puute
2. Ylivelkaantuminen (ulosotto)
3. Järjestelmän kompleksisuus (byrokratialoukku)
4. Makroepätasapaino